מערך פעילות

נשף המסכות

מערך פעילות לחג פורים

משך: שעה וחצי
קהל יעד: ש״שנים
עזרים: מדבקות, כרטיסיות משפטים + דפי מסכות (נספחים), חומרי יצירה שונים, עטים

המערך מנוסח בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד, אך מיועד לכל המגדרים

רציונל

אחד המנהגים המוכרים ביותר של פורים הוא ההתחפשות – אבל האם פורים הוא היום היחיד בשנה שבו אנו מתחפשים ועוטים מסכות? במפגש זה נעסוק בתפקיד המסכות בחיינו ונשאל את עצמנו: האם אנחנו נוהגים לעטות על עצמנו מסכות? מה הן משרתות אצלנו? האם יש מקומות / זמנים שבהם אנחנו חסרי מסכות לחלוטין? וכיצד כל זה מתקשר לשגרת חיינו בשנת השירות?

מטרות

- בחינת תפקיד המסכות בחיי המשתתפים, יתרונותיהן וחסרונותיהן, ובאילו סיטואציות הם נוהגים להשתמש בהן.
- חשיבה אודות אופן השימוש במסכות, והאם היו רוצים לשנות זאת בהמשך.
- עיסוק במאפייני שנת השירות (קומונה, מסגרת ההתנדבות וכו׳) בהקשר של נושא זה.

מהלך

1 פתיחה

נאמר שבמפגש היום נעסוק, בהשראת חג פורים, בתפקיד המסכות בחיינו. נשאל את עצמנו: האם אנחנו נוהגים לעטות על עצמנו מסכות? מה הן משרתות אצלנו? האם יש מקומות / זמנים שבהם אנחנו חסרי מסכות לחלוטין? וכיצד כל זה מתקשר לשגרת חיינו במהלך שנת השירות?

2 "מי אני?"

נדביק לכל אחד מדבקה על המצח, ועליה יהיה כתוב שם של דמות שכלשהי מכל המשתתפים מכירים (אפשרויות: מפורסמים, דמויות ממגילת אסתר, אנשים מהמסגרת, דמויות מצוירות וכו׳). על כל משתתף להסתובב בחדר ולנסות לשאול את שאר המשתתפים שאלות לגבי זהות הדמות שלו, כאשר שאר המשתתפים מותר לענות רק ב"כן" או "לא". לאחר כ־10 דקות נסיים את המשחק, נשב במעגל ונערוך סבב שבו כל משתתף מספר איזו דמות הוא (אפשר גם לנחש אם לא יודעים).

3 המסכות בחיינו

בחלק זה נעסוק במקרים שבהם עטינו על עצמנו מסכה, נבחן מתי עטיית המסכה שירתה אותנו ומתי לא, ובאיזה אופן היינו רוצים להשתמש במסכות בהמשך חיינו (אם בכלל). שתי אפשרויות לפעילות:

אפשרות 1

המשתתפים מקבלים שתי תמונות של מסכות (נספח 2) וחומרי יצירה (טושים, גירים, מדבקות וכו׳). כל משתתף מתבקש לרשום:

- **מסכה א׳:** מקרה שבו הרגשתי מחויב לעטות מסכה, אך היא אינה שירתה אותי כראוי.
- **מסכה ב׳:** מקרה שבו עטיתי מסכה מבחירה, והיא שירתה אותי כראוי.

ולקשט את המסכה לפי המקרה המתואר. לאחר שסיימו נערוך סבב, ונבקש ממי שמעוניין להציג את המסכה ואת המקרה שבחר.

אפשרות 2

כל המשתתפים עומדים במרכז החדר. המנחה מחלק את החדר לשניים: צד ימין – "ללא מסכה", צד שמאל – "עם מסכה". המנחה אומר בקול רם סיטואציות, והמשתתפים בוחרים באיזה צד לעמוד: מי שחושב שבסיטואציה המתוארת אנשים בדרך כלל עוטים מסכה – יעמוד בצד שמאל; מי שחושב ההפך – בצד ימין.

לאחר כל סיטואציה המנחה מקיים דיון קצר ושואל שאלות הרחבה על בחירתם: מדוע בחרת בצד זה? איזו מסכה עוטים בסיטואציה זו? מה קורה למי שלא עוטה מסכה? וכו׳.

סיטואציות לבחירה: דייט ראשון, בקפה עם החבר/ה הכי טוב/ה, בקומונה, כשיוצאים עם חברים בשישי, במפגש משפחתי אצל הסבים, במסגרת ההתנדבות (מומלץ לבחור סיטואציה מסוימת מתוך שגרת היום־יום) וכו׳.

לאחר מכן נשאל את השאלות הבאות

- כשאתם בוחנים היום את המקרים האלו – האם הייתם עושים משהו אחרת?
- האם הייתם רוצים שסיטואציות אלו יהיו שונות? (לדוגמה: לא לעטות מסכה בדייט ראשון)
- האם המסכה במקרים אלו היא רק כלפי חוץ, או גם כלפי עצמנו?
- האם יש מקרים שבהם אנחנו "נקיים" ממסכות לחלוטין? במה זה תלוי?

4 סיכום

נפזר את כרטיסיות המשפטים (נספח 1); כל משתתף בוחר משפט ומספר מדוע.

מערכי פעילות נוספים ניתן למצוא במרכז ההדרכה של מחלקת שנת שירות

נספח 1

כרטיסיות משפטים

"כל העולם במה, ואנחנו שחקנים."

ויליאם שייקספיר

"המסכה שומרת עלינו מה"אני" האמיתי שלנו."

וולטר סורל

"אנחנו רגילים להתחפש בפני אחרים, עד שבסוף אנחנו מתחפשים גם בפני עצמנו."

פרנסואה דה לה רושפוקו

"המסכה חושפת יותר מהפנים עצמם. תן לאדם מסכה והוא יגלה לך את האמת."

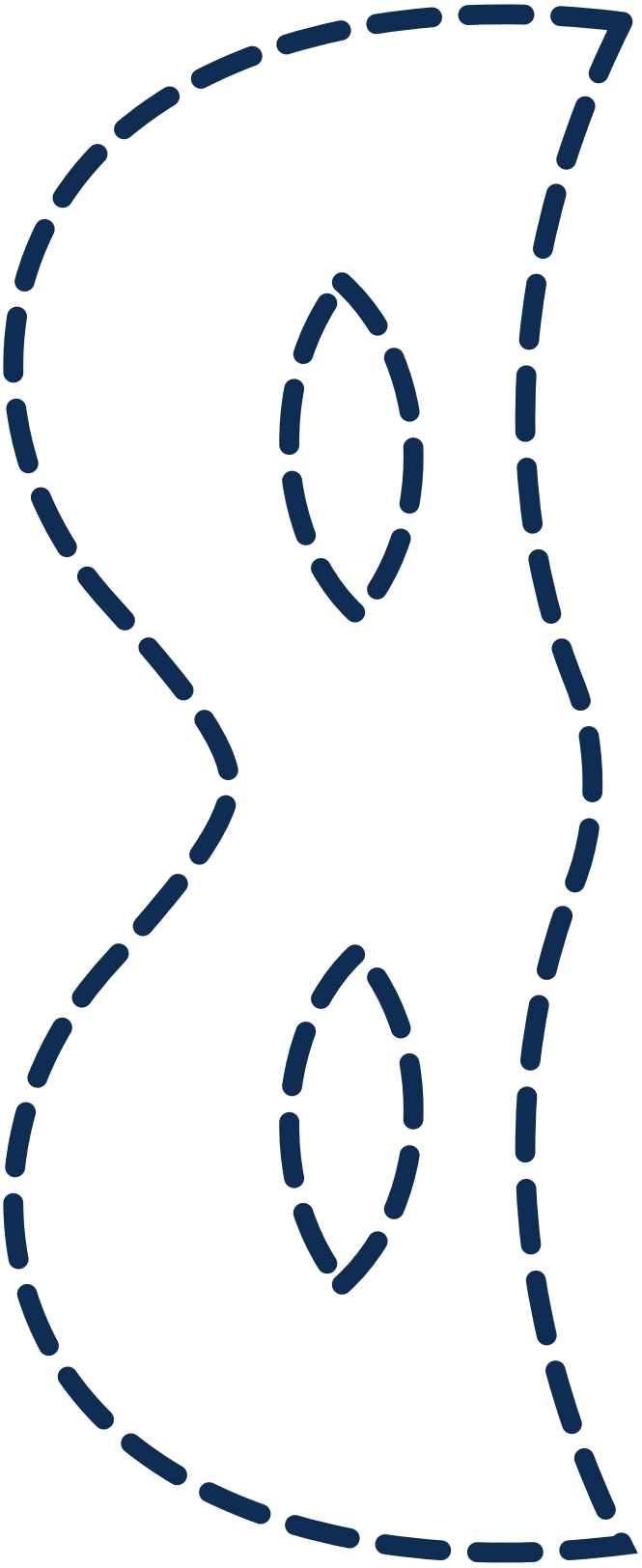
אוסקר ויילד

"זה מה שהמסכה עושה: מה שאתה הכי מפחד לאבד, אתה מאבד מיד – ההגנות הרגילות שלך, ההבעות הרגילות שלך, הפנים הרגילים שאתה מסתיר; ועכשיו כשאתה מוסתר במאה אחוזים, כיוון שאתה יודע שהאדם שמסתכל עליך לא חושב שזה אתה, אתה יכול לצאת מהקליפה שלך."

פיטר ברוק

נספח 2

דף מסכות לגזירה ולקישוט

א׳ יסמע

